

ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΙΑ

α'

- * Χλωρά, μοσχοβολούντα
- * νησία τοῦ Αἰγαίου πελάγους,
- * εὐτυχημένα χώματα
- * ἔπου ἢ χαρὰ κ' ἢ εἰρήνη
- * πάντα ἑκατοίκουν

5

β'

- * Τί τὰ θαυμάσια ἐγίνηκαν
- * κοράσια σας ὅπ' εἶχαν
- * ψυχὴν ὅσν φλόγα, χεῖλη
- * ὅσν δροσομένα βόσκα,
- * λαμὲν ὅσν γάλα;

10

γ'

- * Στὰ πλώσια περιβάλλια σας
- * βασιλικὸς καὶ κρίνος
- * ματαίως ἀνθίζουν· ἔρημα,
- * οὐδ' ἔνα χέρι εὐρίσκεται
- * ἵνα τὰ ποτίζη.

15

δ'

- * Τὰ δάση, τὰ λαγγάδια σας,
- * ἔπου ἢ φωναὶ ἀντιβούν
- * τῶν κυνηγῶν, σιωπῶσι·
- * σκύλοι ἐκεῖ τώρα ἀδέσποτοι
- * μόνον βαΐζουν.

20

ε'

- * Ελεύθερα, ἀχαλίνωτα
- * μέσα εἰς τ' ἀμπέλια τρέχουν
- * τ' ἄλογα, καὶ εἰς τὴν βόχην τους
- * τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέμων
- * κάθεται μόνον. 25

ς'

- * Εἰς τὸν αἰγιαλὸν
- * ἀπὸ τὰ οὐράνια σύγνερα
- * ἀφύβως καταβαίνουν
- * κραυγάζοντες οἱ γλάροι
- * καὶ τὰ γεράκια. 30

ζ'

- * Βαθῶς εἰς τὸν ἄμμον βλέπω
- * χαραγμένα πατήματα
- * ζώντων παιδιῶν καὶ ἀνθρώπων·
- * ἕμεις ποῦ εἶναι οἱ ἄνθρωποι,
- * ποῦ τὰ παιδία; 35

η'

- * Φρικτὸν θλιβερὸν θέαμα
- * τριγύρω μου ἐξανοίγω·
- * ποῖον εἶναι τὰ σώματα
- * 'ποῦ πλέουσ' εἰς τὸ κύμα;
- * ποῖον τὰ κεφάλια; 40

θ'

Αὐγερινὰ τοῦ ἡλίου
 ἀκτίνες τί προβαίνετε;
 τάχα ἀγαπᾷ 'να βλέπη
 ἔργα ληστῶν τὸ μάτι
 τῶν οὐρανίων; 45

ε'

- * Δημιουργὲ τοῦ κόσμου,
- * πατέρα τῶν ἀθλίων
- * θνητῶν, ἂν σὺ τοῦ γένους μας
- * ἔλου ζητήης τὸν θάνατον,
- * ἂν σὺ τὸ θέλῃς·

50

ια'

- * Τὰ γόνάτά μου ἐμπρός σου,
- * νά, πέφτουν· τὸ ὑπερήφανον
- * κεφάλι μου, 'ποῦ ἀντίκρου
- * τῶν βασιλέων ὑψόνετο,
- * τὴν γῆν ἐγγίζει.

55

ιβ'

- * Ἴδοὺ εὐλαβεῖς οἱ Ἕλληνες
- * σκύπτουσι ἔλοι· πρόσταξε,
- * κ' ἐπάκου μας ἄς πέσωσιν
- * ἢ φλόγες τῆς ἄρρηγ' σου
- * ἂν σὺ τὸ θέλῃς.

60

ιγ'

- * Πλὴν πολυέλεος εἶσαι,
- * καὶ βοηθὸν σὲ κράζω...
- * Βλέπω, βλέπω εἰς τὴν θάλασσαν
- * πετώμενον τὸν στόλον
- * ἀγρίων βερβάρων.

65

ιδ'

- * Κότταξε πῶς ὁ ἥλιος
- * χρυσώνει τὰ πανιά των·
- * κίτταξε πῶς τὸ πέλαιος
- * ἀπὸ σπαθίων ἀκτινάς
- * τρέμον ἄστράπτει.

70

ιε'

- * Ἀπὸ τὰς πύρνας χύνεται
- * γερμίζων τὸν ἀέρα
- * κρότος μυρίων κυμβάλων,
- * καὶ μέσα ἀπὸ τὸν θόρυβον
- * ψάσματα ἐκβαίνουν·

75

ισ'

- * «—Στάζουσι τὰ μαχαίρια μας
- * ἀπὸ τὸ αἷμα ἀκάθαρτον
- * τῶν χριστιανῶν· πρὶν πῆξῃ,
- * ἐλάτε, ἐλάτε εἰς νέον
- * αἷμα ἅς τὰ πλύνωμεν.

80

ιζ'

- * Ἐλάτε ἵνα ζεστάσωμεν
- * τὰ χέρια μας ἵς τὰ σπλάγχνα
- * ὁσων θυσίας προσφέρουσιν
- * εἰς τὸν σταυρὸν καὶ σέβονται
- * ἁγίων εἰκόνας.

85

ιη'

- * Ἐλάτε, ἐλάτε, ὁ κόπος
- * ἂν μᾶς καταδαμάσῃ,
- * ἐπὶ σοροῦς σφραγμένων
- * καθίζοντας, ἀνάπαισιν
- * θέλομεν εὐρεῖ.

90

ιβ'

- * Τὰ ῥόδα τῆς Ἑλλάδος
- * εἰς τ' αἷμά της βαμμένα
- * θέλει φανοῦν τερπνότεκτον
- * δῶρον τῶν γυναικῶν μας,
- * κ' ἔργον ἡρώων.

95

κ'

- * Σκληρά, δειλὰ ἀναθρέμματ'·
- * τῆς ποταπῆς Λείας,
- * ἔργον ἠρώων, καί, βέβαια,
- * ποῖος τὸ ἀμφιβάλει, ὑπάρχει
- * τὸ τρόπαιόν σας.

100

κα'

- * Ἔργον ἠρώων, ἀν σφάζητε
- * ἀδύνατα παιδία·
- * ἔργον ἠρώων, ἀν πνίξητε
- * τὰς τρυφεράς γυναῖκας
- * καὶ τὰ γερόντια.

105

κβ'

- * Ἴδού κ' ἄλλα νηστὰ
- * τὴν λύσαν σας προσμένουσι·
- * πόλις Ἴδού καὶ ἀλκίτυπος
- * ἔγηρὰ κατοικημένη
- * ἀπ' ἔθνη ἀθῶα.

PL

110

κγ'

- * Διὰ σῆς ἠρώων κοπάδια,
- * δὲν φθάνει ἡ Χίος, ἡ Κύπρος·
- * τῶν Κυθωνίων δὲν φθάνουσιν
- * τῆς Κάσσου καὶ τῆς Κρήτης
- * ἢ κατοικίαι.

115

κδ'

- * Ἄμμετε, μὴν ἀφήστε
- * ζῶντα κάρνεα· ἀπ' αἷμα
- * τὰ αἰγᾶτα νερὰ βαμμένα
- * κίματ' ἄς ἔχουν γέμοντα
- * ἀπὸ σφαγάδια.

120

κε'

ὦ Ἕλληνας, ὅ θείαι
φυγαί, ποῦ εἰς τοὺς μεγάλους
κινδύνους φανερόντες
ἀκάματον ἐνέργειαν
καὶ ὑψηλὴν φύσιν!

125

κς'

- * Πῶς ἀπὸ σῶς κκμία
- * δὲν τρέχει τόρα; πῶς
- * 'καὶ μέσα εἰς τὰ πλεόμενα
- * δὲν ἐίχθεσθε καράβια
- * τῶν πολεμίων;

130

κζ'

Πῶς, πῶς τῆς ταλαιπώρου
πατρίδος δὲν πασχίζετε
'νὰ σώσητε τὸν στήθεκα
ἀπὸ τὰ χέρια ἀνόσια
ληστῶν τοσούτων;

135

κη'

Εἶναι πολλὰ τὰ πλῆθη τῶν
καὶ φοβερὰ εἰς τὴν ὕψιν,
ἀλλ' ἓνας Ἕλληνα δύναται,
ἓνας ἄνδρα γενναῖος
'νὰ τὰ σκορπίση.

140

(E)

κθ'

- * Ὅποιος τὴν δάφνην θέλει
- * ἀθάνατον τῆς δόξης,
- * ἔποιος δάκρυα διὰ τ' ἔθνος του
- * ἔχει, διὰ δὲ τὴν μάχην
- * νοῦν καὶ καρδίαν.

145

λ'

- * Ἄς ἔκβη αὐτός. — Νά, βλέπω
- * ταχέως, ὡς τ' ἀπλωμένα
- * πτερά τῶν γερανῶν,
- * ἔρχονται δύο κατὰμυροι
- * τρομερά πρῶτα. 150

λα'

- * Παύει ὡς τόσον ὁ κρότος
- * τῶν μουσικῶν ὀργάνων·
- * τ' ἀγαθῆν τραγούδιον
- * παύουν καί τὰ ὑπερήφανα
- * βλάσφημα μέτρα. 155

λβ'

- * Μόνον ἀκούει τὸ φέσημα
- * τοῦ ἀνέμου ὅπου περνώντας
- * εἰς τὰ κατάρτια ἀνάμεσα
- * καί εἰς τὰ σχοινία σχισμένως
- * βιαίως σφυρίζει. 160

λγ'

- * Μόνον ἀκούει τὴν θάλασσαν
- * ποῦ ὡσάν μέγα ποτάμι
- * ἀνάμεσα εἰς τοὺς βράχους
- * κτυπώντας μωμωρίζει
- * γύρω εἰς τὰ σκάφη. 165

λδ'

- * Νά ἢ κραυγαί καὶ ὁ φόβος,
- * νά ἢ παραχῆ καὶ ἡ σύγχυσις
- * ἀπὸ παντοῦ σπρόννοται,
- * καὶ ἀπλόουν πολυάριθμα
- * πανία ἕνα φύγου. 170

λα'

- * Στενόν, στενόν τὸ πλάγιος
- * ὁ τρέμος κάμνει· πέφτει
- * ἓνα κινάβρι ἐπάνω
- * εἰς τ' ἄλλο και συντρίβονται·
- * πνίγονται οἱ ναῦται.

175

λβ'

- * ὦ! πῶς ἀπὸ τὰ μάτια μου
- * ταχέως ἐχάθη ὁ στόλος·
- * πλέον δὲν ἔσονται τόρα
- * παρὰ καπνοῦς και φλόγας
- * οὐρανομήκεις.

180

λγ'

- * Ἐξω ἀπὸ τὴν θαλάσσιον
- * πυρκαϊάν νικήτριαι
- * ἰδοὺ πάλιν ἐκβαίνου
- * σωσμένοι ἢ δύο κατάμαυροι
- * θαιμάσαισι πρῶται.

185

λη'

- * Πετῶν, ἀπομακρύνονται·
- * ὅς τὸ διάστημα τοῦ ἀέρος
- * χωσμένοι γίνονται ἄφαντοι· —
- * διαβαίνουσαι ἐπαιάνισον,
- * κ' ἤκουεν ὁ κόσμος.

190

λθ'

- * Κανάρι! — καὶ τὰ σπήλαια
- * τῆς γῆς ἐβόουν, Κανάρι. —
- * Καὶ τῶν αἰώνων τὰ ὄργανα,
- * ἵσως θέλει ἀντηχήσουν
- * πάντα Κανάρι.

195

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Τοὺ ἀγῶνα* Κείμενο: ΚΑΛΒΟΥ, Ὀδὰ, σ.
109-118.

63

ΕΠΙΝΙΚΟΙ Β'

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ

- * Σάν έριξα και τὸ στερνὸ δαυλὶ στὸ φωτογόνι,
- * (δαυλὶ τῆς ζωῆς μου τῆς κλεισμένης μὲς στὸ χρονο),
- * στὸ φωτογόνι τῆς καινούριας Λευτεριάς Σου, Ἑλλάδα,
- * μού ἀναλαμπάδιασε ἄξαφνα ἡ ψυχὴ σὰ νά 'ταν
- * ὅλο χαλκὸς τὸ διάστημα, ἢ ὡς νά 'χα
- * τ' ἄγιο κελλὶ τοῦ Ἡράκλειτου τριγύρα μου,
- * ὅπου, χρόνια,
- * γιὰ τὴν Λιωνιότη ἐχάλευε τοὺς λογισμοὺς του
- * καὶ τοὺς κρεμοῦσε ὡς ἄρματα
- * στῆς Ἐφεσος τὸ Ναβ. . .
- * Γιγάντειες σκέφες,
- * σὰ νέρη πύρινα ἢ νησιὰ πορφυρωμένα
- * σὲ μυθικὸν ἠλιοβασιλευμα,
- * ἀναβαν στὸ νοῦ μου,
- * τί ὅλη μου καιόνταν μονομιὰ ἡ ζωὴ
- * στὴν ἔγνοια τῆς καινούριας Λευτεριάς Σου, Ἑλλάδα!
- * Γι' αὐτὸ δὲν εἶπα:
- * Τοῦτο εἶναι τὸ φῶς τῆς νεκρικῆς πυρᾶς μου. . .
- * Δαυλὸς τῆς Ἱστορίας Σου, ἔκραξα, εἶμαι,
- * καὶ νά, ἄς καεῖ σὰ δάδα τὸ ἔρμο μου κουφάρι,
- * καταβολάδα τοῦ Ἐμπυραίου,
- * μὲ τὴ δάδα τούτην
- * ὀρθὸς πορεύοντας, ὡς μὲ τὴν ὕστερη ὄρα,
- * ὅλες νά φέξω τέλος τίς γενιὲς τῆς Οἰκουμένης,
- * ν' ἀνοίξω δρόμο στὴν ψυχὴ,
- * στὸ πνεῦμα, στὸ κορμί Σου, Ἑλλάδα!
- * Εἶπα, κ' ἐβράδια
- * κρατώντας τ' ἀναμμένο μου σπράσι

- * στον Κακάσο Σου,
- * και τὸ κάθε πάτημά μου
- * ἦταν τὸ πρῶτο, κ' ἦταν, Θάρρα, τὸ τελευταῖο,
- * τί τὸ γυμνὸ μου πόδι ἐπάται μέσα στὰ αἱματὰ Σου,
- * τί το γυμνὸ μου πόδι ἐσκόνταβε στὰ πτώματά Σου,
- * γιὰ τὸ σῶμα, ἢ ἔψη μου, ἔλο τὸ πνεῦμα
- * καθρέφτιζόταν, σὰ σὲ λίμνη, μέσα στὰ αἱματὰ σου!
- * Ἴσκει, σὲ τέτοιον ἔλικο καθρέφτη, Ἑλλάδα,
- * καθρέφτη ἀπόθμενο, καθρέφτη τῆς ἀβύσσου
- * τῆς Λευτερεῖας Σου καὶ τῆς δίψας Σου, εἶδα τὸν ἐαυτὸ μου,
- * βαρὸ ἀπὸ κοκκινόχρωμα πηλὸ πλάσμενο,
- * καινούριο Ἄδὰμ τῆς πὺ καινούριας πλάσης
- * ὅπου νὰ πλάσουμε γιὰ Σένα μέλλει, Ἑλλάδα!
- * Κ εἶπα:
- * Τὸ ξέρω, ναι, τὸ ξέρω, ποῦ κ' οἱ Θεοὶ Σου
- * οἱ Ὀλύμπιοι χθόνιο τώρα γίνανε θεμέλιο,
- * γιὰ τὴν τοῦ θάψαμε βαθιὰ-βαθιὰ, νὰ μὴν τοῦς βροῦν οἱ ξένοι.
- * Καὶ τὸ θεμέλιο διπλοστέρωσε κ' ἐτριπλοστέρωσε ἔλο
- * μ' ἔσα οἱ ὄχτροι μας κόκαλα σωριάσανε ἀποπάνω. . .
- * Κι ἀκόμα ξέρω πὺς γιὰ τίς σπονδὲς καὶ γιὰ τὸ τάμα
- * τοῦ νέου Ναοῦ π' ἐνιρευτήκαμε γιὰ Σένα, Ἑλλάδα,
- * μ' ἔρες καὶ νόχτες τόσα ἀδέρφια σφάχτηκαν ἀνάμεσὸ τοῦς,
- * ἔσα δὲ σφάχτηκαν ἀρνὰ ποτὲ γιὰ Πάσχα! . .
- * Μοίρα' κ' ἡ Μοίρα Σου ὡς στὰ τρίβαθα δική μου!
- * Κι ἀπ' τὴν Ἀγάπη, ἀπ' τὴ μεγάλη δημιουργὸν Ἀγάπη
- * νὰ ποῦ ἡ ψυχὴ μου ἐσκήρυνεν, ἐσκήρυνε καὶ μπαίνει
- * ἀιέριμα πὰ μέσα στὴ λάσπη καὶ μὲς στὸ αἶμα Σου, νὰ πλάσει
- * τὴ νέα καρδιά πὺ χρειάζεται στὸ νιὸ Σου ἀγῶνα, Ἑλλάδα!
- * Τὴ νέα καρδιά πὺ κινᾶς ἐκλεισα στὰ στήθη
- * καὶ κράζω σήμερα μ' αὐτὴ πρὸς τοῦς συντρόφους ἔλους:
- * «Ὀμπρός' βοηθᾶτε νὰ σηκώσουμε τὸν ἥλιο πάνω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα!
- * Ὀμπρός, βοηθᾶτε νὰ σηκώσουμε τὸν ἥλιο πάνω ἀπὸ τὸν κό στρο!

1. Die erste Aufgabe ist die Bestimmung der
 2. Die zweite Aufgabe ist die Bestimmung der
 3. Die dritte Aufgabe ist die Bestimmung der
 4. Die vierte Aufgabe ist die Bestimmung der
 5. Die fünfte Aufgabe ist die Bestimmung der
 6. Die sechste Aufgabe ist die Bestimmung der
 7. Die siebte Aufgabe ist die Bestimmung der
 8. Die achte Aufgabe ist die Bestimmung der
 9. Die neunte Aufgabe ist die Bestimmung der
 10. Die zehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 11. Die elfte Aufgabe ist die Bestimmung der
 12. Die zwölfte Aufgabe ist die Bestimmung der
 13. Die dreizehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 14. Die vierzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 15. Die fünfzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 16. Die sechzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 17. Die siebzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 18. Die achtzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 19. Die neunzehnte Aufgabe ist die Bestimmung der
 20. Die zwanzigste Aufgabe ist die Bestimmung der

- * Τί, ΐδέτε, εκόλλησεν ή ρόδα του βαθιά στή λάσπη,
- * κι ΐ, ΐδέτε, χώθηκε τ' άξόνι του βαθιά μέσ στο αίμα!
- * 'Ομπρός, παιδιά, και δέ βολεϊ μονάχος του ν' άνέβει ό ήλιος'
- * σπρώχτε μέ γόνα και μέ στήθος, νά τόν βγάλουμε άπ' τή λάσπη,
- * σπρώχτε μέ στήθος και μέ γόνα, νά τόν βγάλουμε άπ' τó γαίμα.
- * Δέστε, άκουμπάμε άπάνω του ήμοαίματος άδερφοί του!
- * 'Ομπρός, άδέρφια, και μέσ έξωστε μέ τή φωτιά του
- * όμπρός, όμπρός, κ ή φλόγα του μέσ τύλιξε, άδερφοί μου!

'Ομπρός, οί δημιουργοί!.. Τήν άχθοφόρα όρμή Σας
 στυλώστε μέ κεφάλια και μέ πόδια, μη βουλιάξει ό ήλιος!
 Βοηθάτε με κ έμένανε άδερφοί, νά μη βουλιάξω άντάμα...
 Τί πιά είν' άπάνω μου και μέσα μου και γόρα,
 τί πιά γυρίζω σ' έναν άγιον Ωλιγγο μαζί του!..

Χίλια καπούλια ταύροι του κρατάν τή βάση
 δικέφαλος άντράς, κι άπάνω μου τινάζει
 τίς φτερουγές του και βογκάει ό σάλαγός του
 στήν κεφαλή μου πλάι και μέσα στήν ψυχή μου,
 και τό μακρά και τό σιμά γιά μέ πιά είν' ένα!..
 Πρωτάκουστες, βκρίες μέ ζώνουν 'Αρμονίες! 'Ομπρός, συν-
 τρόφοι,

βοηθάτε νά σηκωθεί, νά γίνει ό ήλιος Πνέμα!

Σιμώνει ό νέος ό Λόγος π' όλα θά τά βάψει
 στή νέα του φλόγα, νού και σώμα, άντίφω άντόδα...
 'Η γή μας αρκετά λιπάστηκε από σάρικα άνθρώπου...
 Παχιά και καρπερά, νά μόν άφήσουμε τά χρώματά μας
 νά ξεραθούν άπ' τó βαθύ τούτο λουτρό τού αίμάτου,
 πιά πλούσιο, πιά βαθύ κι άπ' όποιο πρωτοβρόχι!
 Άδριο νά βγει ό καθένας μας μέ δώδεκα ζευγάρια βάρδια
 τή γήν αύτή νά όργώσει τήν αιματοποτισμένη...
 Ν' άνθίσει ή δάρνη άπάνω της και δέντρο ζωής νά γένει,
 και ή "Αμπελός μας ν' άπλωθεί ώς στά πέρατα τής Οικουμέ-
 νης...
 'Ομπρός, παιδιά, και δέ βολεϊ μονάχος του ν' άνέβει ό ήλιος...'

Σπρώχτε με γόνα και με στήθος, νά τόν βγάλουμε ἀπ' τή λά-
σπη·
σπρώχτε με στήθος και με γόνα, νά τόν βγάλουμε ἀπ' τὸ γαῖμα·
σπρώχτε με χέρια και κεφάλια, γιὰ ν' ἀστράψει ὁ ἥλιος Πι-
μα!ῃ

Ἔτσι, σὺν ἔριξαι και τὸ στερνὸ δαυλὶ στὸ φωτογόνι,
(δαυλὶ τῆς ζωῆς μου τῆς κλεισμένης μὲς στὸ χρόνο),
στὸ φωτογόνι τῆς καινούριας Λευτεριάς Σου, Ἑλλάδα,
ἀναψυχώθηκε ἄξερνα τρανὴ ἡ κραυγὴ μου, ὡς νά 'ταν
ὄλο χαλκὸς τὸ διάστημα ἢ ὡς νά 'χα
τ' ἅγιο κελλὶ τοῦ Ἡράκλειτου τριγύρα μου,
ὄπου, χρόνια,
γιὰ τὴν Αἰωνιότη ἐγάλαινε τοὺς στοχασμοὺς του
και τοὺς κρημοῦσαι ὡς ἄρματα
στῆς Ἐφεσσος τὸ ναὸ,
ὡς Σᾶς ἔκραξα, συντρέφει!

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Ἐπιγράμματα* Κείμενο: ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ, Λογι-
κὸς Βίος, τ. III, σ. 335-9.

ΤΟ ΦΩΣ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ

1

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΩΚΕΑΝΙΔΩΝ

"Αν ταράζουμε γής, οὐρανό και παλάη
 και με πῦνε μακριά, με τινάζουμε πλάι
 τῶν ἀβύσσων πλουτώνεοι θυμοί
 κι ἂν τὸ δρόμο μου χάνα σὲ τῆς μαβρίλα,
 ἀντηχῆνε βαθιὰ στῆς καρδιάς μου τὰ φύλλα
 τῆς ὄργῆς σου οἱ μεγάλες βροντές.
 Δὲ σὲ χάνα ποτέ.

- * Στὴν κορφή τοῦ νεροῦ, στὸν ἀγέρ' ἀνεβαίνω...
- * Νά κορμὶ στὸν ἀφρό και στὴν ἄρημ δεμένο,
- * νά κορμὶ σὰ λαμπάδα χυτό,
- * σὰν τρικινάφυλλο νέο, τῆς ἀβίγῆς πρώτη γνώρα,
- * γλυκασμὸ τῶν ματιῶν σου και πάντα και τώρα!
- * Νά κι ἀττήθι, σὰ ρόδι σφυγτό,
- * πού μ' ἀγάπη και πόνο γιὰ σὲ
- * τὸ φροντίζω, χρυσέ!
- * Τὰ βερσιὰ σου τὰ βλέφαρα, Ἄγνέ, σήκωσέ τα;
- * τὰ ρουθόνια, πού οἱ πάγοι τὰ κλειοῦν, ἀνοξέ τα,
- * μὲς τὰ σπλάχνα σου νά μπει τὸ φῶς,
- * τοῦ κορμιοῦ μου τὸ φῶς, ἡ ἐβωδιὰ του συνάμα,
- * (τοῦ κορμιοῦ, πού λυγίει σὰ νερόφιδο, θάμα)
- * κ' ἕνας κόσμος ὄρατος, μυστικός
- * στὴν ψυχὴ σου γλυκὰ νά χυθεῖ,
- * τὴ βερσιὰ και παθὴ.
- * Πλούσιχ δῶρα σοῦ φέρνω, ὅ,τι μπόρεσα νά χω
- * κουβαλήσει μ' ἀγάπη στὸν ἄξενο βράχο.
- * Ἦλ καθὼς σὲ νερά γαληνά
- * τὰ ψηλά και σπιθόβελα πέφτουν οὐράνια,

- * τὴν ἀζγὴ ρουμπινὰ καὶ τὸ δαίσι γεράνια,
- * καὶ τὰ πράσινα γύρα βουινά,
- * καὶ ὁ κατακόρφορ ἥλιος ἄρτός
- * πὰ στὴ γῆ καρφερός, —

σὲ ψυχὴ μου καὶ σάρκα, τὰ δυὸ πελαγίσια,
οἱ ὁμορφάδες τῆς πλάσης, τοῦ ἐνείρου τὰ ἤλυσια
καθρεφτίζονται, σβηθοῦν ὡς ἀφρός
καὶ μὲ πιάτερο λάμπος ξανά μεταδέουσι
μῆς στιγμῆς φαντασιές, ποῦ γιὰ πάντοτε μένουσι,
δέξου τὰ μου καὶ ὡς πρὶν ἀλαφρὸς
ἀπὸ πάνω σου διώξαι τὴ μοίρα
τὴν καυὰ καὶ τὴ στείρα.

- * Τὰ λουλούδια ἀπὸ χῶρες, ποῦ ὁ ἥλιος τὲς πνίγει
- * σὲ γαλάζια, χρυσά, κατακόκκινα ρίγη,
- * τῶν πουλιῶν τὰ τραγοῦδια, ποῦ ἀχοῦν
- * σὲ νερά, σὲ κλαριά, μὲ φεγγάρι καὶ μ' ἥλιο,
- * τῆς ζωῆς τὴ χαρὰ, τῆς χαρῆς τὸ βασίλειο,
- * ἔσου πάω καὶ σταθῶ μ' ἀλουθοῦν,
- * ἔλα ζέστα, ἐπροσόνῃ καὶ φῶς
- * τὸ τραγοῦδι καὶ ὁ ἀνόβος.

Τὰ χρυσά μου μαλλιά στὰ νερά νὰ ξεπλύνω,
τὰ μαλλιά μου στὰ χέρια ψιλά τὰ σπρώνω,
δίχως βάρος μετὰξὶ λεπτό,
τὴν πληγὴ σου ἂν μπορούσαν νὰ φτάνανε λίγο
θὰ δεινόμωνα γύρα, ποτὲς νὰ μὴ φύγω,
τὸν καρμὲ τῆς ἐγὼ νὰ βαστώ
καὶ ὄντα σκούζουσι βοριάδες ἀγρίμια,
νὰ σοῦ σκέπω τὴ γόμνια.

M μετ' εἰ: ΘΕΟΔΩΡΑΚΙΠ, Ἐπιβατήριον* Κείμενο: ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ, Λυρι-
κ : Βίαι, τ. III, σ. 335-9.

ἄνθος ὑποσφύ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ²² ΠΟΙΗΤΙΚΑ, 61. Σποράς.

1
ΟΙ ΜΟΙΡΑΙΟΙ

Μες τὴν ὑπόγεια τὴν ταβέρνα
μὲς σὲ καπνοὺς καὶ σὲ βρισιὰς
(ἀπάνω στρίγγλιζε ἡ λατέρνα)
δα' ἢ παρὰ πίναμ' ἐψές·
ἐψές, σὰν ὕλα τὰ βραδάνια,
νὰ πᾶνε κάτω τὰ φαρμάκια.

Σφιγγόταν ἓνας πλάι στὸν ἄλλο
καὶ κάπου ἐφτυοῦσε καταγής.
"Ὦ! πόσο βάσανο μεγάλο
τὸ βάσανο εἶναι τῆς ζωῆς!
"Ὅσο κι ὁ νοῦς νὰ τυραννιέται,
ἀσπρὴν ἡμέρα δὲ θυμιάται.

"Ἦλιε καὶ θάλασσα γαλάζια
καὶ βάθος τ' ἄσων' οὐρανοῦ!
"Ὦ! τῆς ἀβγῆς κροκάτη γάλα,
γαρούφαλο τοῦ δειλινοῦ,
λάμπετε, σβήνετε μακριά μας,
χωρὶς νὰ μπεῖτε στὴν καρδιά μας!

- * Τοῦ ἐνοῦ ὁ πατέρας χρόνια δέκα
- * παράλυτος, ἴδιο στοιχεῖο·
- * τ' ἄλλου κοντόμερ' ἡ γυναῖκα
- * στὸ σπῖτι λυώνει ἀπὸ χτυπιό·
- * στὸ Παλαμήδι ὁ γιὸς τοῦ Μάκη
- * κ ἡ κόρη τοῦ Γιαβῆ στὸ Γκάκι.

- * — Φταίει τὸ ζυθὸ τὸ ριζικό μας!
- * — Φταίει ὁ Θεὸς τοῦ μᾶς μισοῖ!
- * — Φταίει τὸ κεφάλι τὸ κακὸ μας!
- * — Φταίει πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸ κρασί!
- * Πούς φταίει; Πούς φταίει; Κανένα στόμα
- * δὲν τὸ βρε καὶ δὲν τὸ πε ἀκόμα.
- * Ἔτσι στὴ σκοτεινὴ ταβέρνα
- * πίνουμε πάντα μας σκυρτοί.
- * Σὰν τὰ σκουλήκια, κάθε φτέρνα
- * ἔσου μᾶς ἔβρει μᾶς πιτσιῖ.
- * Δειλοί, μοιραῖοι κι ἄβουλοι ἀντάμα,
- * προσμένουμε, ἴσως, κάποιο θάμα!

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ καὶ ΜΑΜΑΓΚΑΚΗ, Ἡ ταβέρνα* Κείμενο,
ΒΑΡΝΑΛΗ, Ποιητικά, σ. 179-180.

3 →

Η ΜΠΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΙΚΟΥ

Είχε τήν τέντα ξομπλιαστή
 ή βάρκα τοῦ καμπούρη 'Αντρέα.
 Γυρμένος πλάι στήν κουκαστή
 όνειρατα έβλεπεν ώραία.

'Η Κατερίνα κ' ή Ζωή,
 τ' 'Αντιγονάκ', ή Ζηνοβία
 (ώ! τί χαρούμενη Ζωή!
 χτυπάς, φτωχή καρδιά, μὲ βία!)

τά μεσημέρια τὰ ζεστά
 τή βάρκα παίρνανε τ' 'Αντρέα
 γιά νά τις πάει άργά, άνοιχτά
 όλες μαζί, τρελή παρέα.

- * 'Αξάρια πέφταν στό νερό
- * ή καθερμά γδυτή γοργόνα
- * κι έλο γινόταν πύο μικρό
- * τ' 'Αντρέα τὸ μάτι, ίσα βελόνα.
- * Είμαι μεγάλος ὁ Θεός!
- * τ' άχείλι τὸ πικρό του λέει.
- * Πόσο μεγάλος κι άγαθός
- * και πλούσια τὰ χρυσά του έλέη!

Μά ρθε χειμόνας ὁ καικός
 και σπύρτισε ή τρελή παρέα...
 Κ' έσένα βήχας μυστικός
 σ' έριξε χάρου, μπαρμπ' 'Αντρέα.

- * Κι άν φτόνεις αίμα στό γιαλό,
- * περνάει μπροστά σου ή Ζηνοβία
- * (έννα τραγούδι σιγαλό
- * στόν καρφόνε παίξ' ή ρομβία):

- * — Πώς τὰ περνώς, σ' ἀνερωτά,
- * τὰ τόσα βάσανα τῆς ζήσης;
- * Πάρε τὰ λιγ' ἀφτά λεφτά
- * νά γιάσεις καί νά ξαναζήσεις...
- * Κ' ἡ βάρικα, μάνια γελαστή,
- * ἀπὸ τῆ μιά στήν ἑλλη μπάντα
- * σ' ἀφρακουνάει στήν κουμπαστή
- * — Καλὸ ταξίδι σου γιὰ πάντα!
- * Πόσο μεγάλος ὁ Θεὸς
- * Πατὴρ καὶ Πνεῦμα καὶ Υἱός!

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Πολιτικά* Κείμενο: ΒΑΡΝΑΛΗ, Ποιητικό, σ.
184-5.

ΣΤΡΟΦΗ-]

I

ΑΡΝΗΣΗ

Στὸ περιγιάλι τὸ κρυφὸ
 κι ἄσπρο σὰν περιστέρι
 διψάσαμε τὸ μεσημέρι·
 μὰ τὸ νερὸ γλυφὸ.

Πάνο στὴν ἄμμο τὴν ξανθὴ
 γράψαμε τ' ὄνομά της·
 ἔβραϊα ποὺ φύσηξεν ὁ μπάτης
 καὶ σβήστημε ἢ γραφή.

Μὲ τί κροδιά, μὲ τί πνοή,
 τί πόθους καὶ τί πάθος
 πήραμε τὴ ζωὴ μας· λάθος!
 κι ἀλλάξαμε ζωή.

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, *Ἐπιγράμματα* Κείμενο: ΣΕΦΕΡΗ, Ποίηματα, σ.
 13* Μετάφραση: KEELET-SHERRARD, Sefaris, p. 406.

17000-4

I
ANNEX

The following is a list
of the names of the
persons who have been
admitted to the

list of names of the
persons who have been
admitted to the list
of names of the persons

who have been admitted
to the list of names of
the persons who have
been admitted to the

Quid πλατανῶν opacissimus?—

- Ὁ ὕπνος σὲ τύλιξε, σὺν ἑνῷ δέντρῳ, μὲ πράσινα φύλλα
ἀνίστασιν, σὺν ἑνῷ δέντρῳ, μέγα στὸ ἥσυχο φῶς
μέσα στὴ διάφανη πηγὴ κοίταξα τὴ μορφή σου·
κλεισμένε βλέφαρα καὶ τὰ ματιόλαιδά σου χάραζαν το νερό·
- * Τὰ δάχτυλά μου στὸ μαλακὸ χορτάρι, βρήκαν τὰ δάχτυλά σου
  - * κράτησα τὸ σφυγμὸ σου μὰ στιγμὴ
  - * καὶ ἐνωσὰ ἀλλοῦ τὸν πόνο τῆς καρδιάς σου.
  - * Κάτω ἀπὸ τὸ πλατάνι, κοντὰ στὸ νερό, μέσα στὶς δάρνες
  - * ὁ ὕπνος σὲ μετκινούσε καὶ σὲ κομμάτιαζε
  - * γύρω μου, κοντὰ μου, χωρὶς νὰ ἰπορῶ νὰ σ' ἀγγίξω ἀλόκληρη,
  - * ἐνωμένη μὲ τὴ σιωπὴ σου·
  - * βλέποντας τὸν ἴσκιό σου νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ μικραίνει,
  - * νὰ χάνεται στοὺς ἄλλους ἴσκιους, μέσα στὸν ἄλλο
  - * κόσμον ποὺ σ' ἄφηνε καὶ σὲ κρατοῦσε.
  - * Τὴ ζωὴ ποὺ μᾶς ἔδωσαν νὰ ζήσουμε, τὴ ζήσαμε.
  - * Λυπήσου· ἐκείνους ποὺ περιμένουν μὲ τόση ὑπομονή
  - * χαμένοι μέσα στὶς μαύρες δάρνες κάτω ἀπὸ τὰ βαρῆ πλατάνια·
  - * κ' ἔσους μονάχοι τους μιλοῦν σὲ στέρφες καὶ σὲ πηγάδια
  - * καὶ πνίγονται μέσα στοὺς κύκλους τῆς φωνῆς.
  - * Λυπήσου τὸ σύντροφο ποὺ μοιράστηκε τὴ στέρησή μας καὶ
τὸν ἰδρώτα
  - * καὶ βύθισε μέσα στὸν ἥλιο σὺν κοράκι πέρα ἀπ' τὰ μάρμαρα,
  - * χωρὶς ἑλπίδα νὰ χαρεῖ τὴν ἀμοιβή μας.
  - * Δῶσε μας, ἔξω ἀπὸ τὸν ὕπνο, τὴ γαλήνη.

(1Ε')

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Προμουσική (β)* Κείμενο: ΣΕΦΕΡΗ, Ποιήματα, σ. 60-1* Μετάφραση: KEELET-SHERRARD, Seferis, σ. 37-9.

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ

1

ΕΠΙΦΑΝΙΑ, 1937

- * Τ' ἀνθισμένο πέλαγο και τὰ βουνά στη χάση τοῦ φεγγαριοῦ
- * ἢ μεγάλη πέτρα κοντὰ στίς ἀραποσκευές και τ' ἀσφραδίλια
- * τὸ σταμνὶ ποῦ δὲν ἤθελε νὰ στερέψει στὸ τέλος τῆς μέρας
- * και τὸ κλειστὸ κρεβάτι κοντὰ στὰ κυπαρίσσια και τὰ μα-
λιά σου
- * χρυσά· τ' ἄστρα του Κόκκου κι ἐκεῖνο τ' ἄστρο ὁ Ἄλδεβαράν.

Κράτησα τὴ ζωὴ μου κράτησα τὴ ζωὴ μου ταξιδεύοντας
ἀνάμεσα σὲ κίτρινα δέντρα κοντὰ τὸ πλάγιασμα τῆς βροχῆς
σὲ σιωπηλὲς πλαγιὰς φορτωμένες μὲ τὰ φύλλα τῆς ὀξιάς,
καμιά φωτιά στὴν κορυφή τους· βραδιάζει.

- * Κράτησα τὴ ζωὴ μου· στ' ἀριστερό σου χέρι μιὰ γραμμὴ
- * μιὰ χαρακιά στὸ γόνατό σου, τάχα νὰ ὑπάρχουν
- * στὴν ἄμμο τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ τάχα
- * νὰ μένουν ἐκεῖ ποῦ φώσηξε ὁ βοριάς καθὼς ἀκούω
- * γύρω στὴν παγωμένη λίμνη τὴν ξένη φωνή
- * Τὰ πρόσωπα ποῦ βλέπω δὲ ρωτοῦν μῆτε ἢ γυναικία
- * περπατώντας σκυρτῆ βυζαίνοντας τὸ παιδί τῆς.
- * Ἄνεβάνο τὰ βουνά· μελανιασμένες λαγκαδιές· ὁ χιονισμένος
- * κάμπος, ὡς πέρα ὁ χιονισμένος κάμπος, τίποτε δὲ ρωτοῦν
- * μῆτε ὁ καιρὸς κλειστὸς σὲ βουβὰ ἐρμολήσια μῆτε
- * τὰ χέρια ποῦ ἀπλώνονται γιὰ νὰ γυρέψουν, κι οἱ δρόμοι.
- * Κράτησα τὴ ζωὴ μου ψευδιστὰ μέσα στὴν ἀπέραντη σιωπὴ
- * δὲν ξέρω πῶς νὰ μιλήσω μῆτε νὰ συλλογιστῶ· ψίθυροι
- * σὰν τὴν ἀνάτα τοῦ κυπαρισσιοῦ τῆ νύχτα ἐκείνη
- * σὰν τὴν ἀνθρώπινη φωνὴ τῆς νυχτερινῆς θάλασσης στὰ χαλίλια

- * σὺν τὴν ἀνάμνησιν τῆς φωνῆς σου λέγοντας «εὐτυχία».
- * Κλείνω τὰ μάτια γυρεύοντας τὸ μυστικὸ συναπάντημα τῶν νερῶν
- * κάτω ἀπ' τὸν πάγο τὸ χαμογέλιο τῆς θάλασσας τὰ κλειστά πηγάλια
- * ψηλαφώντας μὲ τίς δικές μου φλέβες τίς φλέβες ἐκεῖνες ποὺ μοῦ ξεφεύγουν
- * ἐκεῖ ποὺ τελειώνουν τὰ νερολούλουδα κι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος
- * ποὺ βηματίζει τυρλὸς πάνω στὸ χιόνι τῆς σιωπῆς.
- * Κράτησα τὴ ζωὴ μου, μαζί του, γυρεύοντας τὸ νερὸ ποὺ σ' ἀγγίζει
- * στάλες βαρεῖς πάνω στὰ πράσινα φύλλα, στὸ πρόσωπό σου
- * μέσα στὸν ἄδειο κήπο, στάλες στὴν ἀκίνητη δεξαμενὴ
- * βρίσκοντας ἕναν κύανο νεκρὸ μέσα στὰ κάτασπρα φτερά του,
- * δέντρα ζωντανὰ καὶ τὰ μάτια σου προσηλωμένα.
- * Ὁ δρόμος αὐτὸς δὲν τελειώνει δὲν ἔχει ἀλλαγὴ, ὅσο γυρεύεις
- * νὰ θυμηθεῖς τὰ παιδικὰ σου χρόνια, ἐκείνους ποὺ ἔφυγαν ἐκεί-
νοὺς
- * ποὺ χάθηκαν μέσα στὸν ὕπνο τοὺς πελαγίσιους τάφους,
- * ὅσο ζητᾷς τὰ σώματα ποὺ ἀγάπησες νὰ σκόψουν
- * κάτω ἀπὸ τὰ σκληρὰ κλωνάρια τῶν πλατάνων ἐκεῖ
- * ποὺ στάθηκε μὲ ἀχιτῖδα τοῦ ἡλίου γυμνωμένη
- * καὶ σκίρτησε ἕνας σκύλος καὶ φτεροκόπησε ἢ καρδιά σου,
- * ὁ δρόμος ἔν ἐχει ἀλλαγὴ· κράτησα τὴ ζωὴ μου. Τὸ χιόνι
- * καὶ τὸ νερὸ παγωμένο στὰ πατήματα τῶν ἀλλόγων.

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, "Ἐπιτόμιον" Κείμενο: ΣΕΦΕΡΗ, Ποιήματα,
σ. 140-2* Μετάφραση: KEELEY-SHERRARD, Seferis, σ. 173-7.

2

Ἄνθη τῆς πέτρας μπροστὰ στὴν πράσινη θάλασσα
 μὲ φλέβες ποῦ μοῦ θύμιζαν ἄλλες ἀγάπες
 γυαλιζοντας στ' ἀργὸ ψυχάλισμα,
 ἄνθη τῆς πέτρας φυσιογνωμίες
 ποῦ ἤρθαν ἔταν κανένας δὲ μιλοῦσε καὶ μοῦ μίλησαν
 ποῦ μ' ἄφρησαν νὰ τίς ἀγγίξω ὅσπερ' ἀπὸ τῆ σιωπῆ
 μέσα σὲ πύκια σὲ πυροδάφνες καὶ σὲ πλατάνια.

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Ἐπιπόλαια* Κείμενο: ΣΦΟΕΡΗ, Ποιήματα, σ.
 146* Μετάφραση: KEELEY-SHERRARD, Sofaris, σ. 185.

3

Μέσα στις Θαλασσιές σπηλιές
 υπάρχει μια δίψα υπάρχει μια άγápη
 υπάρχει μια έκσταση,
 όλα σκληρά σαν τὰ κοχύλια
 μπορείς να τὰ κρατήσεις στην παλάμη σου.

Μέσα στις Θαλασσιές σπηλιές
 μέρες όλόκληρες σε κοιτάζα στα μάτια
 και δε σε γνώριζα μήτε με γνώριζες.

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Επιγράμματα* Κείμενο: ΣΕΦΕΡΗ, Ποιήματα, σ.
 150* Μετάφραση: KEELEY - SHERRARD, Seforis, σ. 193.

↓ 20
 ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ - 12¹ Φερ. Βλ. 499²

1

Μέρα Μαγιοῦ μοῦ μίσηδες, μέρα Μαγιοῦ σὲ χάνω,
 ἀνοιξη, γιέ, ποὺ ἀγάπαγες κι ἀνέβαινες ἀπάνω

Στὸ λακωνὸ καὶ κοιταζες καὶ δίχως νὰ χορταίνεις
 ἄρμαγες μὲ τὰ μάτια σου τὸ φῶς τῆς οἰκουμένης. . .

Καὶ μοῦ ἱστοροῦσες μὲ φρονὴ γλυκεῖά, ζεστή κι ἀντρεία
 τόσα δὺκ μήτε τοῦ γιαιοῦ δὲ φτάνουν τὰ χαλίικια.

Καὶ μούλλες, γιέ, πὼς ἐλ' αὐτὰ τὰ ὄραϊα θῆναι δικά μας
 καὶ τῶρα ἐσβήστῆς κ ἐσβησε τὸ φέγγος κ ἡ φωτιά μας.

(VI, Διοτῖχα 1-2, 7-8) →

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, 'Επιτάφιος (α), 'Επιτάφιος (β) καὶ 'Επιτάφιος
 (γ)* Κείμενο: ΡΙΤΣΟΥ, Πρωτόμακτα, τ. 1, σ. 168.

2-

Βασίλευες ἀστὲρι μου, βασίλευε ἄλλῃ ἢ πλάση,
 κι ὁ ἥλιος, κουβέρι ἰλόμαυρο, τὸ φέγγος του ἔχει μάστι.

Κόσμος περνᾷ καὶ μὲ σκουντᾷ, στρατὸς καὶ μὲ πατάει
 κεμὲ τὸ μάτι οὐδὲ γυρνᾷ κι οὐδὲ σὲ παρατάει. . .

Τὴν ἄχνα ἀπ' τὴν ἀνάσα σου νιώθει στὸ μάγουλό μου,
 ἄχ, κ' ἕνα φῶς, μεγάλο φῶς, στὸ βάθος πλέει τοῦ δρόμου.

Τὰ μάτια μου σκουπίζει τα μιὰ φωτεινὴ παλάμη,
 ἄχ, κ' ἡ λαλιά σου, γύνα μου, στὸ σπλάγχνο μου ἔχει δράμει. . .

Καὶ νά ποὺ ἀνασηκώθηκε; τὸ πῶδι στέκει ἀέβια
 φῶς ἰαρό, λεβέντη μου, μ' ἀνέβηκε ἀπ' τὸ χῶμα.

Τώρα οἱ σημαῖες σὲ ντύσκνε. Παιδί μου, ἐσὺ, κοιμήσου,
 καὶ γὰρ τραβᾷ στ' ἀδέρφια σου καὶ παίρνει τὴ φωνὴ σου.

(XVII, Δίστιχα 1-2, 5-6, 7-8)

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Ἐπιπέριος (α) καὶ Ἐπιπέριος (β) * Καίμενο:
 ΡΙΤΣΟΥ, Ποιήματα, τ. I, σ. 179.

3

Νάχα τ' δόθαντο νερό, ψυχή καινούργια νάχα,
νά σούδινα, νά ξόπναγες γιά μιὰ στιγμή μονάχα,

Νά δείς, νά πεις, νά τὸ χερεῖς ἀέριο τ' ἐνεῖρό σου
νά στέκεται ὀλοζόντανο κοντά σου, στὸ πλευρό σου.

Βροντᾶνε στράτες κι ἀγορές, μπαλλόνια καὶ σοκάκια
καὶ σοῦ μαδᾶνε οἱ κορασῆς λουλούδια στὰ μαλλιάκια. . .

(XIX, δίστιχο 1-3)→

Μὲ τὰ χεράκια σου τὰ δυό, τὰ χιλογαῖδεμένα,
ὅλη τὴ γῆς ἀγκάλιαζα κι ἔλ' εἶτανε γιὰ μένα.

(II, δίστιχο 4)→

Μουσική: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Ἐπιτάφιος (α) καὶ Ἐπιτάφιος (β)* Κάλεσμα:
ΡΗΤΣΟΥ, Ποίημα, τ. I, σ. 181, 164.

Γιέ μου, ποιά Μοίρα στυγαρε και ποιά μου :   πάφει
 τέτοιο καημό, τέτοια φωτιά στά στήθια μου ν   ήφει;
 (IV, δίστιχο 1)

Γλυκέ μου, ἐσὲ δὲ χάθηςες, μέσα στις φλέβες μου είσαι.
 Γιέ μου, στις φλέβες όλουών, έμπα βαθιά και ζήσε.
 (XX, δίστιχο 1)

ίσησεσί: ΘΙΒΟΔΠΡΑΚΗ, 'Επιτάφιος (α) και 'Επιτάφιος (β)* Κείμενο:
 ΡΙΤΣΟΥ, Ποιήματα, τ. I, σ. 166, 182.

L'été, sans doute, sera plus agréable que l'hiver.
L'été, sans doute, sera plus agréable que l'hiver.
(L'été, sans doute, sera plus agréable que l'hiver.)

123
L'ÉTÉ, SANS DOUTE, SERA PLUS AGRÉABLE QUE L'HIVER.
(L'ÉTÉ, SANS DOUTE, SERA PLUS AGRÉABLE QUE L'HIVER.)

↓ 2.0

ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ

1

Αλλά τὰ δέντρα δὲ βολεῦνται μὲ λιγότερο οὐρανὸν,
αὐτὲς οἱ πέτρας δὲ βολεῦνται κάτω ἀπ' τὰ ξένα βήματα,
αὐτὰ τὰ πρόσωπα δὲ βολεῦνται παρὰ μόνο στὸν ἥλιο,
αὐτὲς οἱ καρδιᾶς δὲ βολεῦνται παρὰ μόνο στὸ δίκαιο.

Ἐτοῦτο τὸ τοπίο εἶναι σκληρὸ εἰς τὴν σιωπὴν,
σφίγγει στὸν κόρφο του τὰ πυρωμένα του λιθάρια,
σφίγγει στὸ φῶς τὶς ὀρφανὰς ἐλιές του καὶ τ' ἀμπέλια του,
σφίγγει τὰ δόντια. Δὲν ὑπάρχει νερὸ. Μονάχα φῶς.

Ὁ δρόμος χάνεται στὸ φῶς καὶ ὁ ἴσκιος τῆς μάντρας εἶναι σίδηρο.

(I, στ. 1-9)

2

Ὅλοι διψᾶνε. Χρόνια τώρα. Ὅλοι μασῶνε μιὰ μπουκιὰ οὐρανὸν
πάνου ἀπ' τὴν πίκρα τους.

Τὰ μάτια τους εἶναι κόκκινα ἀπ' τὴν ἀγρύπνια,
μιὰ βαθειὰ χαρακιὰ σηγνωμένη ἀνάμεσα στὰ φρόδια τους
εἰς ἓνα κυπαρίσσι ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνὰ τὸ λιόγεμα.

Τὸ χέρι τους εἶναι κολλημένο στὸ ντουφεκι
τὸ ντουφεκι εἶναι συνέχεια τοῦ χερσιοῦ τους
τὸ χέρι τους εἶναι συνέχεια τῆς ψυχῆς τους —
ἔχουν στὰ χεῖλιά τους ἀπάνου τὸ θυμὸ
καὶ ἔχουνε τὸν καρμὸ βαθιὰ-βαδιὰ στὰ μάτια τους
εἰς ἓνα ἀστὲρι σὲ μιὰ γούβα ἀλάτι.

(I, στ. 13-22)

Μουσική: ΓΕΩΔΩΡΑΚΗ, Ρωμιοσύνη (α) καὶ Ρωμιοσύνη (β)* Καίμενο:
ΡΙΣΤΟΥ, Ποιήματα, τ. II, σ. 59* FRIAR, Poetry, σ. 488-9.

1956.12.12
↓ 57
KIMMOTIM

O'zbekiston xalqi va xalqlari o'zaro
dostona munosabati haqida
qisqacha ma'lumot berish
maqsadida, o'zbekiston xalqi
va xalqlari o'zaro dostona
munosabati haqida qisqacha
ma'lumot berish maqsadida,
o'zbekiston xalqi va xalqlari
o'zaro dostona munosabati
haqida qisqacha ma'lumot
berish maqsadida.

1956.12.12
↓ 57
KIMMOTIM

1956.12.12
↓ 57
KIMMOTIM

3

Δέντρο τὸ δέντρο, πέτρα-πέτρα πέρασαν τὸν κόσμον,
μ' ἀγκάθια προσκεφάλι πέρασαν τὸν ὕπνον.
Φίρναν τὴ ζωὴ στὰ δυὸ στεγνά τους χέρια σὰν ποτάμι.

Σὲ κάθε βῆμα κέρδιζαν μιὰ ὄργιτ' οὐρανὸ — γιὰ νὰ τὸν δόσουν.
* Πάνου στὰ καρδιάκια πέτρωναν σὰν τὰ καφαλισσμένα δέντρα,
κι ἔταν χορεύαν στὴν πλατεία,
μῶσα στὰ σπίτια τρέμαν τὰ ταβάνια καὶ κουδούνιζαν τὰ γυαλικά
στὰ ράφια.

(IV, στ. 8-14)

4

Καὶ τώρα πῶς κλειδώσανε τὴν πόρτα τους τ' ἀμπέλια μας
πῶς λήγανε τὸ φῶς στὶς στέγες καὶ στὰ δέντρα
ποιὸς νὰ τὸ πεῖ πῶς βρίσκονται οἱ μισοὶ κάτω ἀπ' τὸ χῶμα
κ-οὶ ἄλλοι μισοὶ στὰ σίδηρα;

(IV, στ. 25-28)

Μουσική: ΓΕΩΔΩΡΑΚΗ, Ρεμιοσύνη [α] καὶ Ρεμιοσύνη [β] * Κείμενο
ΡΗΤΣΟΥ, Ποιήματα, τ. II, σ. 55 * Μετάφραση: FRIAR, Poetry, σ. 490-4

5

Μὲ τόσα φύλλα νὰ σοῦ γνέφει ὁ ἥλιος καλημέρα
μὲ τόσα φλάμπουρα νὰ λάμπει ὁ οὐρανὸς
καὶ τοῦτοι μὲς στὰ σίδερα καὶ κείνοι μὲς στὸ χῶμα.

Σώπα, ἔπου νᾶναι θὰ σημάνουν οἱ καμπάνες.
Αὐτὸ τὸ χῶμα εἶναι δικό τους καὶ δικό μας.

Κάτου ἀπ' τὸ χῶμα, μὲς στὰ σταυρωμένα χέρια τους
κρατᾶνε τῆς καμπάνας τὸ σκοινὶ — περιμένουνε τὴν ὥρα, δὲν κοι-
μοῦνται,
περιμένουν νὰ σημάνουν τὴν ἀνάστασιν. Τοῦτο τὸ χῶμα
εἶναι δικό τους καὶ δικό μας — δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ μᾶς τὸ πάρει.

(IV, στ. 29-37)

Μεταφρᾶ: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Ραμπσοδία (α) καὶ Ραμπσοδία (β)* Κάλεσμα:
ΡΥΤΣΟΥ, Προίματα, τ. II, σ. 65-6* Μετάφραση: FRIAR, Poetry, σ. 491.

